

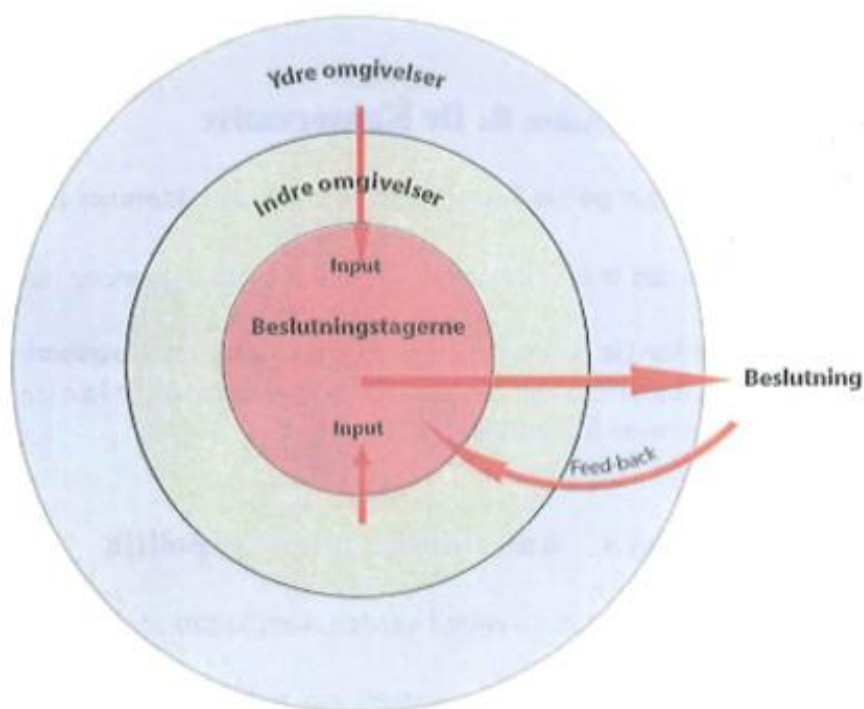
Eksempel på besvarelse af spørgeordet "Anvend en model" inkl. retteark.

Du kan også komme ud for at skulle anvende en model. Her udleveres en model i bilagsmaterialet, som du så skal bruge til at tydeliggøre nogle faglige sammenhænge.

En opgave af den type kunne eks. se sådan her ud:

- 1c. Anvend modellen i figur 2 til at opstille 5 faktorer, der har betydning for amerikansk udenrigspolitik.
Hver af faktorerne skal understøttes af en faglig begrundelse.

Figur 2. Model af den udenrigspolitiske beslutningsproces.
Bearbejdet efter model i Hans Branner: "Det ny Europa". 2002.

Note: "Ydre omgivelser" er udenfor USA's grænser, og "Indre omgivelser" er indenfor USA's grænser.

Som i alle andre opgavetyper skal du også her være opmærksom på fokus i opgaveformuleringen. Du skal altså i dette tilfælde opstille 5 faktorer (hverken mere eller mindre!), der hver især kan siges at have en betydning for amerikansk udenrigspolitik – som så skal understøttes med faglige begreber.

Modellen hjælper dig på vej. Her fremgår det, at du som minimum kan tage fat i de ydre omgivelser (udenfor USA's grænser), indre omgivelser (indenfor USA's grænser) samt selve beslutningstagerne. Desuden siger feedback-pilen noget om, hvordan beslutningerne modtages - både af den amerikanske befolkning samt af andre stater.

Start med at overveje hvilke faktorer, der er relevante for hver af de tre niveauer.

Ydre omgivelser: Her vil eks. relationerne/magtforholdene i det internationale system (Uni-, bi- eller multipolært) være relevante. Andre faktorer kunne være opblomstring af terrororganisationer, olieinteresser, oprustning hos andre stater o.l.

Indre omgivelser: Determinanter, Kapabiliteter, Instrumenter... (Se eks. Branner, Global Politik 2. udg. s. 193). Det kunne også være den indenrigsøkonomiske situation (budgetovervejelser).

Beslutningstagere: Er præsidenten Demokrat eller Republikaner? Har personen flertal i Kongressen? Er præsidenten overvejende realist eller idealist.

Desuden kan feedback-pilen som nævnt også inddrages i et fokus på i hvilken udstrækning USA tager højde for reaktioner på den førte politik (Støtte/krav a la Eastons model).

En besvarelse på ovenstående opgave kunne derfor se sådan her ud.

Besvarelse:

Figur 2 er en model, der viser hvordan den udenrigspolitiske beslutningsproces er påvirket af forskellige faktorer, der enten stammer fra de ydre omgivelser (udenfor statens grænser), de indre omgivelser (indenfor statens grænser) eller på beslutningstagniveau. På baggrund af input fra disse tre niveauer træffes en udenrigspolitisk beslutning (et output). Desuden er der en feedback-pil, der peger tilbage til beslutningstagerne. Det fremgår altså også, at reaktionen (støtte/krav) på beslutningen også indgår som en del af processen. På denne måde minder modellens struktur om David Eastons model for det politiske system.

På baggrund af modellen opstilles 5 faktorer, der har betydning for amerikansk udenrigspolitik.

1. Den første faktor kommer fra de ydre omgivelser. Når USA tager en udenrigspolitisk beslutning spiller det internationale systems karakter en stor rolle. Er USA hegemonen i et unipolært system, hvor andre stater må underlægge sig uden større mulighed for at komme med modreaktioner, eller skal USA agere i et multipolært system, hvor andre stormagter har militære muskler eller økonomiske ressourcer til at komme med reaktioner.
2. Den anden faktor kommer ligeledes fra de ydre omgivelser. USA har siden Første Verdenskrig spillet en aktiv rolle i international udenrigspolitik – enten i samspil med andre stor- eller supermagter eller som verdens politibetjent i en hegemon-rolle. Derfor er det naturligt, at USA vil komme med udenrigspolitiske reaktioner hvis andre stater begynder at opruste eller overtræder internationale aftaler eller menneskerettigheder. Det kunne også være fremvæksten af terrororganisationer som Al Qaeda eller ISIS, der nødvendiggør en udenrigspolitisk reaktion.
3. Også de indre omgivelser spiller en betydende rolle. En stats udenrigspolitiske muligheder – og dermed indflydelse i international politik – afhænger af statens determinanter (areal, befolkningstal, beliggenhed, historie, naturressourcer o.l.), kapabiliteterne (våben, BNP, handel, diplomati, teknologi osv.) samt instrumenterne (trusler, økonomiske sanktioner, bløde/hårde magtressourcer, argumenter osv.). USA står stærkt på alle disse områder, og har derfor store muligheder for at træffe betydningsfulde udenrigspolitiske beslutninger.
4. Desuden spiller også selve beslutningstagniveauet en stor rolle. Det har naturligvis en betydning om præsidenten er demokrat eller republikaner, om han/hun er overvejende realist eller idealist

samt om der er opbakning til den førte politik fra Kongressen, da de skal bevillige penge til et evt. udenrigspolitisk indgreb.

5. Endeligt må det også antages, at den reaktion en evt. beslutning forventeligt vil blive mødt af også indgår i selve beslutningsprocessen. Er der støtte eller modstand ift. beslutningen? Og hvordan kommer den til udtryk fra hhv. de omkringliggende stater samt den USA's egen befolkning?

Bedømmelsen:

Ovennævnte besvarelse har altså et tydeligt fokus på opgaveformuleringen, en tydelig forståelse OG anvendelse af selve modellen samt grundige faglige begrundelser.

De fleste censorer ved den skriftlige eksamen bedømmer opgaven ved hjælp af et såkaldt retteark, hvor man ret hurtigt kan danne sig et overblik over elevens genforståelse, fokus på opgaveformuleringen/problemstillingen samt faglige niveau. Det er derfor **helt afgørende**, at disse elementer udtrykkes klart i din besvarelse!!

Et retteark til denne besvarelse kunne se sådan her ud:

- Genrebevidsthed samlet set (Anvend en model): JA _____ Delvist _____ NEJ _____
- Er der forståelse for modellen? JA _____ NEJ _____
- Har besvarelsen fokus på problemstillingen? JA _____ Delvist _____ NEJ _____
- Opstilles 5 faktorer på baggrund af modellen? JA _____ NEJ _____
- Understøttes faktorerne af relevante faglige begrundelser? JA _____ Delvist _____ NEJ _____
- Andre kommentarer: _____

- Bedømmelse af delopgave:

Det er derfor en god idé, at skæve til disse fokuspunkter og bruge dem som tjekliste, når du laver din besvarelse.

God fornøjelse

/UK 2017